

Doppelgänger

Llätzer Garcia

Aquesta obra va ser estrenada el 24 de maig del 2012 a Sala la Planeta de Girona, dirigida per Llàtzer Garcia, amb Muguet Franc i Mireia Illamola.

PERSONATGES

ELLA
L'ALTRA

El cop va ser ajornat només perquè fos més mortal i eficaç.
E.T.A. HOFMANN. *Els elixirs del diable.*

abans

*sentim l'opening titles de sisters, compost per
bernard herrmann.*

tres imatges:

*1. ELLA, atordida, sosté un got. el deixa. no entén
què passa. torna a alçar-lo. el deixa. es mira les mans.
repeteix l'acció.*

*2. ELLA, exasperada, es mira i es mira i es mira el
rostre en un mirall. no comprèn què passa.*

*3. ELLA i L'ALTRA cara a cara. la segona tranquil·la,
la primera terroritzada. vesteixen de la mateixa manera,
fan els mateixos gestos, tenen la mateixa mirada. són exac-
tament iguals. L'ALTRA li parla calmadament, però no sentim
què diu. porta un maletí a les mans.*

fosc.

DOPPELGÄNGER

ara

sembla nit.

espai minúscul.

el maletí, ple de cartes. algunes cartes estan escampades a terra.

ELLA asseguda amb la mirada perduda.

sentim la veu de l'home. la seva veu va acompanyada del so d'un llapis que escriu febrilment en un paper.

ELLA, de tant en tant, es palpa la ferida que té a la galta.

VEU DE L'HOME (EN OFF): "Tot plegat és tan dolorós que... que... Tot plegat és tan dolorós que... que... no sé... no sé si... no... no sé on... on... Amor meu: tot plegat és tan dolorós que no sé on... Sí. Era així. Tot plegat és tan dolorós que no sé on... on... On què? On què? (*pausa.*) Una carta teva serà un consol que... No. Una carta teva, de tant en tant, serà un consol que... que... ningú! Això. Que ningú. Això. Una carta teva, de tant en tant, serà un consol que ningú... potser ni tu... potser ni tu... potser ni tu... Ni tu... què? Ni tu què?! (*pausa.*) Amor meu: tot plegat és tan dolorós que... no sé... on... no sé on... on... podré... podré... podré trobar... Això. Tot plegat és tan dolorós que no sé on podré trobar... una mica... Tot plegat és tan dolorós que no sé on podré trobar una mica... de... de... de... consol?... No... Joia! Amor meu: tot plegat és tan dolorós que no sé on podré trobar una mica de joia!

ELLA es recupera una mica del seu estat gairebé

letàrgic. arriba L'ALTRA esperitada. ELLA amb la mirada perduda, novament. L'ALTRA es calma. deixa les claus.

s'apropa a ELLA. li toca els cabells. li comença a passar el raspall.

L'ALTRA: He baixat amb el quaranta-dos. Com sempre. He passat per la floristeria de la cantonada, he mirat les flors de fora, però no hi he entrat. He saludat el venedor amb un somriure. He passejat per la plaça. He entrat al cafè i, després de saludar amablement el propietari, he demanat un cafè amb llet. Curt. És així com m'agrada. He agafat el diari. He mirat els titulars i he anat directament a la secció d'oci. He notat que l'home de l'altre extrem de la barra em mirava. L'he mirat de reüll i li he somrigut. I he continuat amb la lectura de la secció d'oci.

ELLA: I després?

L'ALTRA: Després he dinat amb els amics. Hi eren tots. Hem rigut molt. Jo no he parlat gaire. No em calia. Era el centre. Només per la manera com agafo la forquilla, sóc el centre. Només per la manera com miro a qui parla, sóc el centre. Només per ser com sóc, sóc el centre. He pagat la meva part del compte i he marxat la primera. És necessari si vull que parlin de mi. I han parlat de mi. Ho he vist només girar la cantonada.

ELLA: I després?

L'ALTRA: Després m'he apropat a la biblioteca. El bibliotecari m'ha saludat en silenci. Li he tornat el llibre que tenia en préstec. Una edició molt acurada de *Les flors del mal*. Ell mateix me l'havia reservat especialment. No volia que llegís una edició qualsevol, una edició a l'abast de tothom... No. M'havia guardat una edició molt especial. Ja te la vaig ensenyar... oi? He anat caminant pels passadissos de la biblioteca... observant les prestatgeries plenes de llibres... buscava un nou llibre... Però quin podia agafar? S'ha d'anar en compte amb això. Quin s'es-

pera que agafi? No puc decebre... Hi havia molts candidats... Però... m'he dit: "Aquí. Ara." (*pausa.*) I sí, he agafat el llibre més ordinari que he trobat. Un llibre de mestressa de casa. Ja saps quins vull dir. Després te l'ensenyo. Al taulell, el bibliotecari m'ha mirat estranyat. He notat que aquest cop no m'ha seguit amb la mirada, quan sortia per la porta.

ELLA: I després?

L'ALTRA: Després m'he trobat la Marianne pel carrer. Te'n recordes de la Marianne? Bé, no me l'he trobat casualment. He passat pel carrer que ella agafa per tornar de la feina a casa seva. M'ha vist, però no ha fet cap esforç per apropar-se'm. L'he hagut de fer jo. Això no m'havia passat mai. La conversa que vam mantenir aquella vegada crec que va fer efecte. Ella em parlava de coses profundes, de coses que només jo podia entendre. Però jo... jo em vaig dir "Aquí. Ara.", i vaig decidir no entendre-la... vaig decidir parlar de trivialitats... trivialitats dignes d'una persona molt vulgar. No ha fet cap esforç per apropar-se'm. No ha fet cap esforç per parlar amb mi.

somriu.

ELLA: I després?

pausa.

L'ALTRA: Després he anat fins on viu ell. La planta baixa... Les escales metàl·liques... L'he espiat des de la finestra. Era davant l'escriptori. Davant d'uns folis. Uns folis en blanc. Intentava... procurava escriure alguna cosa... alguna cosa que semblava que estigués en els seus records. Semblaven uns records llunyans, gens nítids. Volia reconstruir alguna cosa. Alguna cosa que li havien pres. Ho intentava amb totes les seves forces. Buscava a dins

del seu cap amb totes les seves forces. Patia. No trobava les paraules... adequades. El veia patir. I m'omplia de satisfacció. Escrivia alguna cosa... i ràpidament ho llençava a la brossa. No podia recordar-ho amb claredat. Anava repetint paraules... buscava les paraules exactes... (*pausa.*) De cop ha recordat alguna cosa. L'ha transcrit literalment. Se'l veia satisfet. Satisfet per aquest petit èxit. Un èxit petitíssim que l'ha fet més fort. M'ha semblat que mirava cap a la meva direcció i m'he apartat de la finestra. "Ja és hora de tornar a casa", m'he dit.

L'ALTRA espera que ELLA preguntí "i després?", però la pregunta no arriba.

pausa.

L'ALTRA: I després, en aquell moment, en aquell precís moment, ha passat una cosa estranya... una cosa... estranya... Una sensació... he sentit... una pèrdua... Una pèrdua petita...

silenci.

Mira'm.

pausa.

He dit mira'm.

pausa. ELLA la mira.

L'ALTRA: Aixeca't. Camina. Fes-ho.

ELLA ho fa mentre L'ALTRA l'observa detingudament.

L'ALTRA: D'acord. Bé. Anem bé. Insegur. Un pas sense cap concreció. Sense cap... res. (*pausa.*) Però, no obstant el teu caminar, jo he sentit una pèrdua. Una pèrdua petita, però una pèrdua. (*pausa.*) Agafa el got. (*ELLA ho fa. L'ALTRA observa.*) Torna-hi. (*ho fa.*) Un cop més. (*ho fa.*) Bé. D'acord. Anem

bé. No l'agafes com abans. No l'agafes com jo. No hi ha... res.
(*pausa.*) Parla. Vull sentir la teva veu. Parla.

pausa.

ELLA: No he fet res.

L'ALTRA: Parla. Vull sentir la teva veu.

ELLA: "Abans de morir voldria fixar els dos darrers anys de la meua vida, explicar, per explicar-m'ho a mi mateixa, tot el que m'han obligat a no poder viure."

pausa.

L'ALTRA: Què és això que has recitat?

silenci.

L'ALTRA: D'acord. Bé. Anem bé. Continues sense cap força.

Cap cadència. Res.

pausa.

Els ulls.

ELLA: No.

L'ALTRA: Vull veure els teus ulls.

ELLA: No!

L'ALTRA: Vull veure els teus ulls! Ara!

ELLA s'apropa i li mostra els ulls.

L'ALTRA: Què hi ha aquí?

ELLA: Què hi ha?

L'ALTRA: Què hi ha... aquí?

ELLA: Què és?

L'ALTRA: No ho acabo d'entendre...

ELLA: Res... No hi ha res...

L'ALTRA: Hi ha alguna cosa... al fons de tot... alguna cosa...

ELLA: No he fet res... de veritat...

L'ALTRA: És molt poca cosa... gairebé imperceptible...

ELLA: No hi ha res...

L'ALTRA: ... però hi és. Comença a néixer...

ELLA: Res... Res...

L'ALTRA: ... dins teu...

ELLA: Continuo buida. Buida, completament.

L'ALTRA: ... una espurna de vida.

pausa llarga.

L'ALTRA: I què n'hem de fer d'aquesta empipadora "espurna de vida"? No ho puc permetre, això ho has d'entendre. Oi que ho entens?

pausa.

ELLA: Sí.

L'ALTRA: Doncs... què en podem fer d'aquesta empipadora "espurna de vida"? (*pausa.*) Ja et veig... tu vols alimentar-la... fer-la créixer... tornar a ser.

ELLA: No...

L'ALTRA: I és normal... ho entenc... és humà... Tots, al capdavall, ho intentem... (*pausa.*) No ho puc permetre. Ho has d'entendre. Oi que ho entens?

ELLA: Sí.

L'ALTRA: Sí. Dius "Sí", però estàs pensant alguna cosa... Tens alguna idea... allà. Digues-me-la. No tinguis por. Digues-me-la.

ELLA intenta dir alguna cosa, però no ho aconsegueix.

L'ALTRA: Allà t'està creixent una idea. Ho sé. Digues-me-la.

pausa.

ELLA, *amb por*: Podríem...

L'ALTRA: Podríem?

ELLA: Podríem... És una... podríem... redireccionar... l'espurna...

L'ALTRA: Redireccionar?

ELLA: ... que prengui un altre... camí...

L'ALTRA: ... Un altre camí?

ELLA: Encaminar... cap a un altre lloc...

pausa.

L'ALTRA: No sé si t'acabo d'entendre... El que vols dir és...

“No aniquilis l'espurna de vida... Deixa-la créixer, però guia-la cap a un altre indret.” (*pausa.*) Seria això, més o menys?

ELLA: Sí.

pausa.

L'ALTRA: Doncs no és una mala idea. Tot plegat és prou inert perquè a més a més ara vingui jo i... Tens raó. Molt ben pensat. (*pausa.*) Bé, però això requereix pensar més... Quina direcció ha de prendre? Cap on la podem encaminar aquesta espurna tan empipadora? No podem partir de zero... Hem de partir d'un material preexistent... Quin? Se t'acut?

ELLA: No...

L'ALTRA: No podem partir de zero... Ni tu ni jo no som... aquell d'allà dalt. No. Necessitem inspirar-nos... més que inspirar-nos... Copiar. Necessitem copiar un caràcter. Quin? Se t'acut?

ELLA, *abatuda*: No...

L'ALTRA: Home... no ho donis tot per perdut tan d'hora... Esforça-t'hi més... (*pausa. comença a recordar.*) Jo... fa temps d'això... vaig conèixer una noia... sí... fa molt

temps d'això... una noia... Ara està desapareguda. Sí. Crec que servirà. (*pausa.*) Vols?

ELLA: Si vull?

L'ALTRA: Si vols.

ELLA: D'acord.

L'ALTRA, *fora de sí*: No! D'acord no! Ho has de voler! Ho has de voler de veritat! Ho has de voler tant si com no! Ho has de voler intensament! Ho has de voler amb tot el teu ésser! Ho entens?!

ELLA: Ho vull! Vull ser ella! Ho vull ser! Sisplau... Sisplau... Sisplau... Vull ser ella... Ho vull ser...

silenci llarg.

L'ALTRA: Tenia... aquella noia... crec recordar... sí... Tenia fama de ser esquerpa... fins i tot una mica salvatge, a més de persona “fàcilment irritable i amb reaccions inesperades i violentes”. Però això era fa molt temps. (*pausa.*) Servirà. (*pausa.*) Concentra't.

Pensa en aquesta noia. En aquest caràcter. (*L'ALTRA recorda. ELLA prova. va adquirint una personalitat definida.*)

Cap baix.

Desmanegada.

Era tot això.

Sí.

Això.

Era tot això.

Vés-t'ho fent teu.

Camina una mica.

Era... Com era? No era especialment bonica...

Els seus gestos eren molt petits...

Més petits...

Discrets.

Molt discrets.

No. No, no, no, no. No era així. No era així.

Torna-ho a provar. Torna-ho a provar.
 Pensa en ella.
 Busca-la.
 Submergeix-te en ella.
 No tinguis pressa.
 Primers els dits...
 Després la mirada...
 Sí...
 Vas bé...
 Molt bé...
 Ella era així...
 Ara ho recordo...
 Era així...

pausa.

ELLA, *transformada*: M'ha demanat per anar a viure amb ell.
 M'ha fet molt feliç.
 L'ALTRA: Molt bé... Sí...
 ELLA: Els primers mesos han estat meravellosos. De banda he deixat aquella noia esquerpa i salvatge que deien que era. I ho era, realment. Ara sóc dolça, tranquil·la. Ell m'hi ha fet tornar. L'estimo com mai no he estimat a ningú.
 L'ALTRA: Més enrere.
 ELLA: Estic nerviosa; he tingut una discussió amb el professor de pintura perquè em diu que he d'atenuar els colors i jo crec que no. I jo crec que... i jo crec que... i jo crec que...
 L'ALTRA: No la perdis. No la perdis. Pensa en ella. Desitja ser ella.
 ELLA: He tingut... una discussió amb el... professor de pintura...
 L'ALTRA: Vas bé...
 ELLA: ... perquè em diu que he d'atenuar els colors i jo crec que no. M'ha caigut la ploma al terra i s'ha despuntat. En

el moment de recollir-la un home s'ha assegut a la meua taula. Un home que no té res d'extraordinari i que du una cartera de cuir marró, bona, però usada, amb tanques i panys de metall.

a L'ALTRA se li dibuixa un petit somriure ple de melancolia.

L'ALTRA: Més endavant.
 ELLA: M'ha dut a un concert: No havia entrat mai a una sala de concerts com aquella. En el programa hi havia Chopin, Ravel i Mozart. Quan han tocat l'última sonata de violí de Mozart, gairebé m'he alçat del seient.
 L'ALTRA: Més endavant.
 ELLA: A la nit he començat a pensar en el seu maletí i les cartes que havia descobert que hi guardava. Sempre porta el maletí amb ell, vagi on vagi. Aquelles cartes signifiquen alguna cosa. Alguna cosa de molta importància per a ell.
 L'ALTRA, *amb decisió*: Més enrere.
 ELLA: Les hi he agafat a mitjanit mentre ell era al bany. M'he apropiat a la cartera —era al peu del llit—, i he ficat la mà a dins. N'he tret una: la primera del plec. No respirava.
 L'ALTRA: Més enrere.
 ELLA: He tornat a ficar la mà a dins i n'he tret la darrera. A l'últim n'he agafat una del mig.
 L'ALTRA: He dit: més enrere!
 ELLA: Al matí, al bar on el vaig conèixer, les he llegit. Amor meu...
 L'ALTRA: Enrere, enrere, enrere!
 ELLA: "Tot plegat és tan dolorós que no sé on podré trobar una mica de joia. He reflexionat molt el que em dius però m'és impossible. No puc."

L'ALTRA li dona una bufetada allà on al principi es

palpava. el cop el senten les dues al mateix moment. les dues es palpen la galta.

silenci.

L'ALTRA s'aparta. ELLA, darrere seu, continua parlant.

ELLA: Després de molt buscar, finalment he trobat l'autora d'aquelles cartes. Aquell antic amor. Un jardí. Un jardí ple d'ombra, fresc. Un jardí sense flors. Una dona guapa, molt guapa. Els ulls clars, rossa... Una veu... Sí, la veu sobretot. Es pot estimar una dona només per sentir aquella veu. Una veu molt dolça, tranquil·la. Per força, quan l'he vist, he hagut de pensar en mi, en el meu desordre, en la meva mediocritat. No li he dit res. Només l'he guaitat, de lluny. D'amagat.

L'ALTRA: Més endavant.

ELLA: Les cartes. "Quines cartes?", m'ha preguntat ell. Sé que les hauria d'ignorar. Però no puc. Existeixen. Existeixen i em... cremen. Destruïx-les. Sisplau. Destruïx-les. T'ho suplico.

L'ALTRA: Més endavant.

ELLA: Tot el dia amb el maletí amunt i avall... Aferrat a ell. Aferrat amb totes les seves forces al seu record. Sempre la sentiré entre ell i jo. Sempre entre ell i jo.

L'ALTRA: Més endavant.

ELLA: Finalment he reunit valor per enfrontar-me a ella. Per suplicar-li a ella. De nou... el jardí. I només he rebut una frase. L'ha dit amb tanta calma... d'una forma tan incisi-va...

L'ALTRA: "Hi ha coses que no moren mai."

ELLA: I he sabut que era veritat. Com si de cop et claven a la paret i t'hi deixen per tota la vida.

L'ALTRA: Més endavant.

ELLA: Un nou principi. Un nou començament. (*pausa.*) Primer els dits, les mans, els gestos de l'espatlla, després

els moviments de cap, la forma de mirar. L'he anat observant durant molt temps. D'amagat. He anat aplicant els canvis a poc a poc. D'amagat. Petits canvis, gairebé imperceptibles. Molt i molt temps... (*pausa. ELLA va transformant-se novament.*) Finalment... El toc que faltava... Li he pres l'ànima. (*L'ALTRA es va buidant d'ella mateixa i reproduceix els gestos que li hem vist fer a ELLA a l'inici: agafar el got, mirar-se al mirall...*) A ell li he agafat el maletí, li he arrencat de les mans i he marxat del seu costat, per venir al teu. Al meu. Al meu costat. (*S'han trobat les dues dones cara a cara.*) T'aniré esborrant... No hi ha pressa... De mica en mica... Molt a poc a poc... Tota una vida... No és fàcil... Si no vull que sospitin... Tota una vida.

L'ALTRA s'asseu a la butaca.

pausa.

la imatge és exactament igual a la del principi, però amb els papers canviats.

L'ALTRA: I després?

ELLA: Després et començo a explicar una història antiga. (*li toca el cabell i li passa el raspall.*) Damunt la vorera es dibuixen dues ombres. No s'assemblen gaire, al contrari; són ben diferents. Quan els raigs de sol són més intensos, es refugien l'una al damunt de l'altra, per no patir tant. Les seves siluetes s'ajunten d'una manera tan precisa que es converteixen, malgrat les diferències, en una única ombra.

L'ALTRA: I després?

ELLA: El dia es va allargant i allargant i allargant, sembla no tenir fi i les ombres, durant tot aquest temps, entren en una nova existència, com si un principi espiritual s'apoderés de la nova figura que s'ha dibuixat.

L'ALTRA: I després?

ELLA: El sol, finalment, es pon i ha arribat l'hora de separar-

se per desaparèixer en la fosca nit. Un pensament les immobilitza: després de tant de temps formant una sola figura, l'antiga existència s'haurà afeblit, s'haurà dissipat en el record. Ni tan sols es reconeixeran. I mentre ploren per les que un dia van ser, la foscor se les emporta. Juntes. Però l'endemà...

pausa.

L'ALTRA: L'endemà sorgiran de nou damunt la vorera, com si la seva vida encara no hagués estat viscuda. I el sol serà intens, i no voldran patir.

sentim llunyà el so del llapis que escriu febrilment damunt del paper.

VEU DE L'HOME (EN OFF): Amor meu: Entre tu i jo... Entre tu i jo... Com era? Com era? No hi haurà... Entre tu i jo... no hi haurà... No hi haurà... No hi haurà... (*pausa.*) Una mica de passat... Unes engrunes de records... Era així... Era així... Era així, oi?! He de recordar... Ho he de fer... Recorda... Recorda... Recorda.

*ELLA s'apropa a L'ALTRA i la besa als llavis.
fosc.*

Cardina

Josep Pujol

A partir de *La vida perdurable*,
bo i esperant —si cal—
que Narcís Comadira em disculpi.